

Жазбаша жұмыс
10 сынып

(Максималды балл – 30 ұпай. Берілген нақты сұрақтың әрбір жауабы 10 ұпаймен бағаланады)

Ұсыныс: Қарастырылып отырған тақырып бойынша берілген сұраққа тарихи шығарма түрінде жауап беріледі. Яғни, жауап бергенде отандық тарихнаманың ресми тұжырымдамаларымен қатар, олимпиадаға қатысушының өзіндік ұстанымы да болуы тиіс.

ЭССЕ ТАҚЫРЫБЫ: ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ЕЖЕЛГІ ТАРИХЫ МЕН МӘДЕНИЕТІ: ГЭНЕЗИС ПЕН ЭВОЛЮЦИЯНЫҢ ӨРКЕНИЕТТІК ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

1. Ерте темір дәуіріндегі Қазақстан тұрғындарының көшпелі өркениетінің ерекшелігі
2. Орталық Азиядағы сақ тайпалары тарихындағы негізгі оқиғалар
3. Еуразиядағы сақ-скиф тайпаларының «аң стилі» өнері және оның қазақ халқының дәстүрлі мәдениеті мен дүниетанымындағы көрінісі

Талаптар.

Эссе құрылымы үш тақырыпшадан тұрады. Жұмысқа қойылатын басты талап – мазмұнын ықшамдап пәнді жақсы білетінін көрсету.

Эссе жазу кезінде қатысушы келесі талаптарды ұстанады:

1. Таңдалған тақырыпқа қатысты тарихи фактілерді толық және дәл көрсетеді және оны жан-жақты ашуға тырысады (1 балл);
2. Тарихи оқиғалардың уақыты мен орындарын, тарихи тұлғалардың есімдері мен қоғамдық жағдайларды нақты атау (2 балл);
3. Ғылыми тарихи ұғымдар мен терминдерді сауатты қолдану (2 балл);
4. Тарихи оқиғалар, құбылыстар мен процестер арасындағы себептік байланыстарды қолдану және оларды қатаң түрде осы себеп-салдарына сәйкес баяндау (3 балл);
5. Таңдалған тақырыпты қысқаша кіріспе бөліммен (талданатын тарихи мәселенің тұжырымдары, сипаттамасы) таныстыруды бастау, негізгі мазмұнды логикалық және дәйекті түрде баяндау, эссені қысқаша қорытындымен (негізделген қорытындымен) аяқтау (2 балл);
6. Эссе көлемі-500-800 сөз.
7. Мәтін ұқыпты, түсінікті қолжазбамен жазылуы керек
8. Тапсырма орындау уақыты – 120 минут

Письменная работа 10 класс

(Максимально оценивается в 30 баллов, по 10 баллов за каждый ответ на конкретно поставленный в теме вопрос)

Рекомендация: Ответ дается по существу вопросов раскрываемой темы в форме исторического эссе. Это означает, что в ответе должны прозвучать не только официальные концепции отечественной историографии, но и индивидуальная позиция участника олимпиады.

ТЕМА ЭССЕ: ДРЕВНЯЯ ИСТОРИЯ И КУЛЬТУРА ВЕЛИКОЙ СТЕПИ: ЦИВИЛИЗАЦИОННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ГЕНЕЗИСА И ЭВОЛЮЦИИ

1. Специфика кочевой цивилизации населения Казахстана в эпоху раннего железа
2. Основные события истории сакских племён Центральной Азии
3. Искусство «звериного стиля» сако-скифских племен Евразии и его отражение в традиционной культуре и мировоззрении казахского народа

Требования.

Структура эссе включает в себя 3 подтемы. Главное требование к работе — показать в сжатой форме хорошее знание предмета.

При написании эссе участник придерживается следующих требований:

1. Полно и точно излагать исторические факты, относящиеся к избранной теме, и стремиться всесторонне раскрыть ее (1 балл);
2. Точно называть даты и места исторических событий, имена и общественное положение исторических деятелей (2 балл);
3. Грамотно употреблять научные исторические понятия и термины (2 балл);
4. Использовать причинно-следственные связи между историческими событиями, явлениями и процессами, излагать их строго в соответствии с этими причинно-следственными связями (3 балл);
5. Начать изложение избранной темы с краткой вступительной части (постановки, характеристики анализируемой исторической проблемы), излагать основное содержание логично и последовательно, завершить эссе кратким заключением (обоснованными выводами) (2 балл);
6. Объем эссе 500-800 слов.
7. Текст должен быть написан аккуратно, разборчивым почерком.
8. Время выполнения задания – 120 минут